

«Προεδρικές εκλογές» στα κατεχόμενα:
Στη σκιά της Άγκυρας και υπό κλίμα
αβεβαιότητας

Δρ. Νικόλαος Στέλγιας

Κείμενο Ανάλυσης

Ιούνιος 2025
Αρ.13

Η εικόνα εξωφύλλου δημιουργήθηκε με τη βοήθεια Τεχνητής Νοημοσύνης.

Copyright © 2025 | All Rights Reserved

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διεύθυνση: Ανδρέα Ζάκου, Γρ.301, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος.

Τηλέφωνο: +357 22 664470 ■ Email: info@ispd.org.cy ■ www.ispd.org.cy

Το Ινστιτούτο προάγει τον ελεύθερο και ανοιχτό δημόσιο διάλογο που εδράζεται στον ορθολογισμό και στην επιστημονική τεκμηρίωση. Οι απόψεις που εκφράζονται σε δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου εκφράζουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα ή τους συγγραφείς και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις του Ινστιτούτου.

Δρ. Νικόλαος Στέλγιας

Ανώτερος Αναλυτής

Περί του Συγγραφέα

Ο Νικόλαος Στέλγιας γεννήθηκε το 1982 στην Κωνσταντινούπολη. Από το 2000 μέχρι και το 2011 ο Στέλγιας σπούδασε στην Αθήνα. Το 2011 ολοκλήρωσε το διδακτορικό του με θέμα τα τουρκικά πολιτικά κόμματα κατά την περίοδο 1918-1938. Από το τέλος της διατριβής του μέχρι σήμερα, ο Δρ. Στέλγιας εστίασε στην σύγχρονη Τουρκία, στο Κουρδικό και στο Κυπριακό Ζήτημα. Βιβλία και μελέτες του Δρ. Στέλγια έχουν εκδοθεί στην Τουρκία, στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Το 2020 κυκλοφόρησε η νέα μελέτη του Δρ. Στέλγια με τίτλο «The Ailing Turkish Democracy» από τις εκδόσεις Cambridge Scholars Publishing. Ο Δρ. Στέλγιας εκτός από την επιστημονική του ιδιότητα, ασχολείται και με την δημοσιογραφία.

«Προεδρικές εκλογές» στα κατεχόμενα:

Στη σκιά της Άγκυρας και υπό κλίμα αβεβαιότητας

Οι επικείμενες «προεδρικές εκλογές» στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, βρίσκουν τον νυν ηγέτη, Ερσίν Τατάρ, να εισέρχεται στην «εκλογική» αρένα από θέση ισχύος, παρά τις αδυναμίες που παρουσιάζει το μέτωπο που ηγείται.

Οι επικείμενες «προεδρικές εκλογές» στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, βρίσκουν τον νυν ηγέτη, Ερσίν Τατάρ, να εισέρχεται στην «εκλογική» αρένα από θέση ισχύος, παρά τις αδυναμίες που παρουσιάζει το μέτωπο που ηγείται. Η ισχύς αυτή, ωστόσο, δεν πηγάζει από απτά επιτεύγματα στην υλοποίηση της διακηρυγμένης πολιτικής του για λύση δύο κρατών στην Κύπρο (με εξαίρεση την ανάπτυξη σχέσεων με τον Οργανισμό Τουρκικών Κρατών με την ιδιότητα του παρατηρητή). Αντιθέτως, εδράζεται στην

αταλάντευτη και πολυεπίπεδη στήριξη της Άγκυρας, η οποία ενισχύεται από τη σχεδόν απόλυτη οικονομική εξάρτηση της τ/κ κοινότητας από την Τουρκία, καθιστώντας την τουρκοκυπριακή ηγεσία ευάλωτη στις τουρκικές επιταγές, και αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής επιβίωσης και της «εκλογικής» στρατηγικής του Τατάρ. Παρά την έντονη ρητορική και τις συνεχείς διακηρύξεις περί της αναγκαιότητας και της λαϊκής αποδοχής της λύσης των δύο κρατών, η ουσιαστική πρόοδος προς αυτή την κατεύθυνση παραμένει φευγαλέα, με τη διεθνή κοινότητα να εμμένει στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία ως το συμφωνημένο πλαίσιο λύσης.

Η Στρατηγική Τατάρ: Επιμονή στα Δύο Κράτη και η Στήριξη της Άγκυρας

Ο Ερσίν Τατάρ, από την ανάληψη των «καθηκόντων» του το 2021, έχει καταστήσει τη λύση των δύο κυρίαρχων, ίσων κρατών ως τη μοναδική αποδεκτή βάση για οποιαδήποτε μελλοντική διευθέτηση του Κυπριακού. Αυτή η γραμμή, η οποία σηματοδότησε μια ριζική απομάκρυνση από τις προηγούμενες προσπάθειες για ομοσπονδιακή λύση, ευθυγραμμίζεται πλήρως με τις τρέχουσες επιδιώξεις της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής στην Ανατολική Μεσόγειο. Σε πρόσφατη ομιλία του σε πάνελ με τίτλο «Το Κλειδί για τη Λύση στην Κύπρο: Δύο Κυρίαρχα Ισότιμα Κράτη» στις 14 Ιουνίου 2025, ο Τατάρ επανέλαβε με έμφαση αυτή τη θέση: «Ο τουρκοκυπριακός λαός ζει με

αξιοπρέπεια σε αυτά τα εδάφη· δεν θα κάνει ποτέ παραχωρήσεις στην κυριαρχία του. Χωρίς την αναγνώριση της κυριαρχικής ισότητας, δεν μπορεί να ξεκινήσει επίσημη διαπραγματευτική διαδικασία».¹

Υποστήριξε μάλιστα, επικαλούμενος μη δημοσιευμένες δημοσκοπήσεις, ότι «το 75-80% του λαού υποστηρίζει το όραμα των δύο κρατών», μια δήλωση που αποσκοπεί στην ενίσχυση της εσωτερικής του νομιμοποίησης και στην προβολή μιας εικόνας λαϊκής συναίνεσης γύρω από την πολιτική του, αν και ανεξάρτητες και αξιόπιστες δημοσκοπήσεις δεν επιβεβαιώνουν τόσο υψηλά ποσοστά καθολικής αποδοχής της λύσης δύο κρατών, ιδίως μεταξύ των γηγενών Τουρκοκυπρίων, με σημαντικό τμήμα να παραμένει προσηλωμένο στην ομοσπονδιακή λύση ή να εκφράζει επιφυλάξεις.

Η εξάρτηση από την Τουρκία είναι κάτι που ο Τατάρ όχι μόνο δεν αποκρύβει, αλλά προβάλλει ως πλεονέκτημα και εγγύηση ασφάλειας. Στην ίδια ομιλία, ευχαρίστησε ιδιαίτερος τον Τούρκο Πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, τονίζοντας ότι «με τις δηλώσεις του σε όλο τον κόσμο, έθεσε την κυριαρχική ισότητα της «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου» και το όραμα της λύσης των δύο κρατών στη διεθνή ατζέντα». Η αναφορά στη «Γαλάζια Πατρίδα» και η έμφαση στη στρατηγική σημασία των κατεχομένων για την Τουρκία, υπογραμμίζουν την αλληλένδετη μοίρα της ηγεσίας του Τατάρ με τις γεωπολιτικές φιλοδοξίες της Άγκυρας.

«Ναι, η 'ΤΔΒΚ' έχει πάνω από 3.800 τετραγωνικά χιλιόμετρα χερσαίας έκτασης ωστόσο, στη Γαλάζια Πατρίδα, η θαλάσσια περιοχή δικαιοδοσίας είναι ίσως εξαπλάσια. Στην Ανατολική Μεσόγειο, διεξάγονται σοβαροί γεωπολιτικοί αγώνες για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες, τα χωρικά ύδατα και τον εναέριο χώρο μας. Αυτές οι περιοχές είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την Τουρκία όσο και για την 'ΤΔΒΚ'».²

Η στήριξη της Άγκυρας στον Τατάρ δεν περιορίζεται σε ρητορικό επίπεδο. Ο «πρέσβης» της Τουρκίας στα κατεχόμενα, Αλί Μουράτ Μπάστσερι, σε ομιλία του στο ίδιο πάνελ στις 14 Ιουνίου 2025, παρείχε πλήρη κάλυψη στις θέσεις Τατάρ, επαναλαμβάνοντας ότι «η μόνιμη ειρήνη στο νησί είναι δυνατή μόνο με μια λύση δύο κρατών βασισμένη στην κυριαρχική ισότητα». Ο Μπάστσερι χαρακτήρισε τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για «απομόνωση» των Τουρκοκυπρίων ως «έγκλημα κατά της ανθρωπότητας», μια φρασεολογία που υιοθετείται και από τον Τατάρ και στοχεύει στην ηθική απαξίωση της

¹“Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, ‘Kıbrıs’ta Çözümün Anahtarı: Eşit Egemen İki Devlet’ Başlıklı Panele Katıldı”, «KKTC Cumhurbaşkanlığı», <https://kktcb.org/tr/cumhurbaskani-ersin-tatar-kibrista-cozumun-anahtari-esit-egemen-iki-devlet-13743> (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2025).

²“Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, ‘Kıbrıs’ta Çözümün Anahtarı: Eşit Egemen İki Devlet’ Başlıklı Panele Katıldı”, «KKTC Cumhurbaşkanlığı», <https://kktcb.org/tr/cumhurbaskani-ersin-tatar-kibrista-cozumun-anahtari-esit-egemen-iki-devlet-13743> (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2025).

διεθνώς αναγνωρισμένης Κυπριακής Δημοκρατίας. Ενδεικτική της τουρκικής γραμμής είναι η δήλωση του Μπάσσερι, επικαλούμενος τον Ερντογάν:

«Ο μοναδικός λόγος που η ελληνοκυπριακή διοίκηση υπερασπίζεται σήμερα τη θέση της ομοσπονδίας, την οποία απέρριψε ανοιχτά στο παρελθόν, είναι για να εγκλωβίσει την τουρκική πλευρά στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και να σφετεριστεί τα κυριαρχικά δικαιώματα του τουρκοκυπριακού λαού. Η λύση των δύο κρατών είναι το κοινό όραμα της 'Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου' και της Τουρκίας. Εάν υπάρξει νέα διαπραγματευτική διαδικασία, θα διεξαχθεί μεταξύ δύο κρατών με κυρίαρχη ισότητα, όχι μεταξύ δύο κοινοτήτων. Από εδώ και στο εξής, η μόνη λύση είναι η λύση των δύο κρατών».³

Πολιτικοί αναλυτές και επιστήμονες από την Τουρκία αποστέλλονται στην τουρκοκυπριακή κοινότητα για να διεξάγουν τη νέα «προεκλογική» εκστρατεία του Τατάρ.

Την ώρα που δια του στόματος του «Πρέσβη» της η Άγκυρα υποστηρίζει την υποψηφιότητα του Τατάρ, νέα τουρκοκυπριακά δημοσιεύματα αναφέρουν ότι πολιτικοί αναλυτές και επιστήμονες από την Τουρκία αποστέλλονται στην τουρκοκυπριακή κοινότητα για να διεξάγουν τη νέα «προεκλογική» εκστρατεία του Τατάρ.⁴ Όπως συνέβη και στις προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις, κυρίως το 2020 που οδήγησαν στην εκλογή του Τατάρ, και όπου καταγράφηκαν καταγγελίες για απροκάλυπτες παρεμβάσεις, Τούρκοι ειδικοί που εργάζονται για λογαριασμό της τουρκικής κυβέρνησης, ετοιμάζονται να διεξάγουν μια δυναμική εκστρατεία, η οποία θα πλαισιώνεται με εθνικιστικά μηνύματα που απευθύνονται στην εθνικιστική βάση της τ/κ κοινότητας και στους πολίτες της Τουρκίας που φέρουν «εκλογικά δικαιώματα».

Η «Κυβερνητική» Συμμαχία και η Απουσία Απτών Αποτελεσμάτων

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα δημοσιεύματα που αναφέρονται στο έργο των Τούρκων ειδικών στο πλευρό του Τατάρ, αναφέρονται και στα προβλήματα που παρατηρούνται στο εσωτερικό του εθνικιστικού μετώπου. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι τόσο στο εσωτερικό του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP) όσο και στα υπόλοιπα κόμματα της τ/κ Δεξιάς εκφράζονται δεύτερες σκέψεις για την

³⁴ Ali Murat Başçeri: Kıbrıs Türküne Uygulanan İzolasyonlar, İnsanlık Suçuna Dönüştü", *Kıbrıs Postası*, https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS_HABERLERI/n564831-ali-murat-basceri-kibris-turkune-uygulanan-izolasyonlar-insanlik-sucuna-donustu (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2025).

⁴⁴ Tatar Kaybederse Erken Genel Seçim", *Kıbrıs Postası*, https://www.kibrispostasi.com/c1-KIBRIS_POSTASI_GAZETESI/j147/a42330-tatar-kaybederse-erken-genel-secim (πρόσβαση: 19 Ιουνίου 2025).

αποτελεσματικότητα και τις ικανότητες της ηγεσίας Τατάρ. Πρόκειται για παρόμοιο προβληματισμό που εκφράστηκε και βρήκε αντίκτυπο στα τ/κ μέσα και κατά την πρώτη περίοδο που έθεσε υποψηφιότητα ο Τατάρ. Ωστόσο, πίσω στο 2021, η επιρροή της Άγκυρας επισκίασε αυτό τον προβληματισμό και ο Τατάρ εξασφάλισε την τ/κ ηγεσία στον δεύτερο γύρο των «προεδρικών εκλογών». Επιπλέον τη θέση του Τατάρ στην «εκλογική» σκακιέρα ενισχύει μια νέα εξέλιξη των προηγούμενων ημερών. Στις αρχές του Ιουνίου επιτεύχθηκε η συμφωνία των τριών κομμάτων που απαρτίζουν τον «κυβερνητικό συνασπισμό» στα κατεχόμενα – του UBP, του Δημοκρατικού Κόμματος (DP) και του Κόμματος Αναγέννησης (YDP) – για στήριξη της υποψηφιότητάς του Τατάρ για δεύτερη «θητεία». Μια εκδήλωση στην κατεχόμενη Λευκωσία, υπό τον τίτλο «Συμφωνία Κοινής Λογικής», παρουσίασε τον Τατάρ ως τον «κοινό υποψήφιο του τουρκοκυπριακού λαού». Στην κοινή τους δήλωση, τα κόμματα ανέφεραν:

«Ως τρία πολιτικά κόμματα, αναλάβαμε μια κοινή ευθύνη για το μέλλον της 'Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου' και, ενωμένοι γύρω από τη 'Συμφωνία Κοινής Λογικής', ορίσαμε τον 'Πρόεδρο' Ερσίν Τατάρ ως τον κοινό υποψήφιο του τουρκοκυπριακού λαού για δεύτερη θητεία».⁵

Η δήλωση αυτή τονίζει ότι «απέναντι στη στάση της ελληνοκυπριακής πλευράς που επιβάλλει τη μη λύση, είναι επιταγή της κοινής λογικής ο Τουρκοκύπριος να υπερασπιστεί την εγγενή του κυριαρχία και να καθορίσει τον δρόμο του».

Ο ίδιος ο Τατάρ, στην εκδήλωση αυτή, διακήρυξε: «Είμαι αποφασισμένος να συνεχίσω την υπόσχεση που έδωσα. Ο δρόμος μας είναι ιερός, ο δρόμος μας είναι ο δρόμος της αναγνώρισης της «ΤΔΒΚ». Θα τα καταφέρουμε, αν θέλει ο Θεός. Πολλά παιχνίδια παίζονται, αλλά αυτά τα παιχνίδια δεν θα μας εκτρέψουν από τον δρόμο μας». Οι ηγέτες των κομμάτων της «συγκυβέρνησης» επανέλαβαν την υποστήριξή τους στη γραμμή των δύο κρατών και στην ηγεσία Τατάρ. Ο Ογουζχάν Χασίπογλου (UBP) δήλωσε ότι «ο Ερσίν Τατάρ είναι ο υποψήφιος του αγώνα ύπαρξης του τουρκοκυπριακού λαού» και ότι ο Τατάρ «είναι ενάντια στη μία κυριαρχία και στον τερματισμό της εγγυητικής δύναμης της Τουρκίας». Ο Φικρί Ατάογλου (DP) τόνισε πως «το εθνικό όραμα που παρουσίασε ο

Οι ηγέτες των κομμάτων της «συγκυβέρνησης» επανέλαβαν την υποστήριξή τους στη γραμμή των δύο κρατών και στην ηγεσία Τατάρ.

⁵«ΚΚΤC'de Koalisyon Hükümetindeki 3 Parti Ortak Adayları Cumhurbaşkanı Tatar'a Desteklerini Açıkladı», *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/kktcde-koalisyon-hukumetindeki-3-parti-ortak-adaylari-cumhurbaskani-tatara-desteklerini-acikladi/3587248> (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2025).

«Πρόεδρός» μας είναι η εγγύηση όχι μόνο του σήμερα, αλλά και του αύριο», ενώ ο Ερχάν Αρικλί (ΥΔ) χαρακτήρισε τις «εκλογές» ως «ζήτημα επιβίωσης του τουρκοκυπριακού λαού» και ως «επιλογή μεταξύ εκείνων που θέλουν να πορευτούν μαζί με την Τουρκία και εκείνων που θέλουν να πορευτούν στη γραμμή των ΗΠΑ, των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Παρά αυτή την εικόνα ενότητας και αποφασιστικότητας, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η υλοποίηση της πολιτικής των δύο κρατών παραμένει στάσιμη. Καμία χώρα πέραν της Τουρκίας δεν έχει αναγνωρίσει το ψευδοκράτος, και οι προσπάθειες για αναβάθμιση του καθεστώτος της λεγόμενης «ΤΔΒΚ» σε διεθνείς οργανισμούς, αν και συνεχείς, δεν έχουν αποφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα που να αλλάζουν τα δεδομένα (με εξαίρεση τις συμμετοχές σε εκδηλώσεις του ΟΤΚ με την ιδιότητα του παρατηρητή και την εντατικοποίηση το τελευταίο διάστημα των επαφών κυρίως με το Αζερμπαϊτζάν). Ο ίδιος ο Τατάρ, στην ομιλία του στις 14 Ιουνίου, αναφέρθηκε στην έκθεση της απεσταλμένης του ΓΓ ΟΗΕ, Μαρία Άνχελα Ολγκίν Κουεγιάρ, λέγοντας πως «επιβεβαίωσε ότι δεν υπάρχει κοινό έδαφος και, γι' αυτό, δεν μπορεί να ξεκινήσει μια νέα διαπραγματευτική διαδικασία». Αυτή η παραδοχή, αν και παρουσιάζεται ως δικαίωση της δικής του θέσης, στην πραγματικότητα υπογραμμίζει το αδιέξοδο και την απουσία προόδου. Οι αναφορές του σε πιθανή τεχνική συνεργασία με την ελληνοκυπριακή πλευρά σε τομείς όπως νέα οδοφράγματα, ενέργεια ή αποναρκοθέτηση, ενώ θετικές καθεαυτές, δεν συνιστούν βήματα προς τη λύση των δύο κρατών αλλά μάλλον διαχείριση της τρέχουσας κατάστασης.

Η Αντιπολίτευση: Κριτική και Διαφορετικές Προσεγγίσεις

Απέναντι στον Τατάρ, ο βασικός του αντίπαλος, ο ηγέτης του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (CTP), Τουφάν Έρχιουρμαν, επιμένει στη λύση της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα. Ο Έρχιουρμαν ασκεί δριμεία κριτική στον Τατάρ για την τεσσαερισήμισι ετών «θητεία» του, κατηγορώντας τον για απουσία ουσιαστικής διπλωματίας και για επιδείνωση των προβλημάτων της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Σε τοποθέτησή του στις 8 Μαΐου 2025, δήλωσε:

Ο Έρχιουρμαν αμφισβητεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής των δύο κρατών, επισημαίνοντας ότι «για άλλη μια φορά φαίνεται ότι αυτό που αποκαλείται 'λύση δύο κρατών' δεν έχει την παραμικρή αποδοχή».

«Στα τεσσερισημίσι χρόνια δεν ασκήθηκε καν σωστή διπλωματία, τίποτα δεν έγινε... Η χώρα αντιμετωπίζει τρομερά προβλήματα τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό... Ο λαός θέλει αλλαγή και η αλλαγή θα έρθει».⁶

Ο Έρχιουρμαν αμφισβητεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής των δύο κρατών, επισημαίνοντας ότι «για άλλη μια φορά φαίνεται ότι αυτό που αποκαλείται 'λύση δύο κρατών' δεν έχει την παραμικρή αποδοχή. Δεν υπάρχει καμία εξήγηση για το πώς θα πραγματοποιηθεί η λύση των δύο κρατών. Είναι ήδη κενή περιεχομένου». Τονίζει ότι η ομοσπονδία δεν είναι ιδεολογική θέση αλλά «γνώση», υποστηρίζοντας πως «αν υπάρξει λύση στην Κύπρο, αυτή θα είναι μια δικοινοτική, διζωνική ομοσπονδία βασισμένη στην πολιτική ισότητα». Επίσης, θέτει ερωτήματα για την πρακτική εφαρμογή των θέσεων Τατάρ, όπως στο θέμα των εγγυήσεων:

«Ο κ. Ερσίν λέει συνεχώς 'δεν παραιτούμαστε από τις εγγυήσεις'. Η εγγύηση της Τουρκίας αφορά το νησί της Κύπρου ή την 'ΤΔΒΚ'; Πώς θα γίνει; Θα είναι η Τουρκία εγγυήτρια και του νότιου κράτους σε περίπτωση δύο χωριστών κρατών;».⁷

Στο κρίσιμο ζήτημα του περιουσιακού και της πρόσφατης απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) για την υπόθεση «K.V. Mediterranean Tours Limited», οι δύο βασικοί «μονομάχοι» έχουν εκ διαμέτρου αντίθετες ερμηνείες. Ο Τατάρ, στις 11 Ιουνίου 2025, χαιρέτισε την απόφαση ως «επικύρωση ότι η Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας (ΕΑΙ) αποτελεί αποτελεσματικό εσωτερικό ένδικο μέσο». Δήλωσε χαρακτηριστικά: «Αυτή η απόφαση δεν είναι απλώς μια δικαστική απόφαση, αλλά και μια προειδοποίηση. Είναι ένα μήνυμα ότι 'δεν μπορείτε να επιτύχετε λύση αγνοώντας την τουρκοκυπριακή πλευρά και θέτοντάς την υπό αποκλεισμό'».⁸

Αντιθέτως, ο Έρχιουρμαν, σε ομιλία του στη «βουλή», προειδοποίησε ότι δεν πρέπει να γίνεται «παιχνίδι για προεκλογικούς σκοπούς». Υποστήριξε ότι η απόφαση, αντί να αποτελεί επιτυχία, «είναι στην πραγματικότητα ένα ρήγμα που ανοίχθηκε στα εξαιρετικά στέρεα τείχη της ΕΑΙ που οικοδομήθηκαν το 2005». Ο Έρχιουρμαν τόνισε:

«Το πραγματικό πρόβλημα βρίσκεται στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το θέμα αυτό έχει αναβληθεί για 6 μήνες αργότερα και θα επαναξιολογηθεί το κατά πόσον η ΕΑΙ αποτελεί αποτελεσματικό εσωτερικό ένδικο μέσο... Οι νέες σας

⁶Erhürman: Halk Değişimi Istiyor ve Değişim Gelecek", *Haber Kıbrıs*, <https://haberkibris.com/erhurman-halk-degisimi-istiyor-ve-degisim-gelecek-1444-2025-05-08.html> (πρόσβαση: 8 Μαΐου 2025).

⁷Erhürman: Halk Değişimi Istiyor ve Değişim Gelecek", *Haber Kıbrıs*, <https://haberkibris.com/erhurman-halk-degisimi-istiyor-ve-degisim-gelecek-1444-2025-05-08.html> (πρόσβαση: 8 Μαΐου 2025).

⁸«AİHM Kararında, Rum Liderin Başını Çektiği Haksız, Hukuksuz Abluka Siyasetine Ciddi Uyarı Yaptı», «KKTC Cumhurbaşkanlığı», <https://kktcb.org/tr/aihm-kararinda-rum-liderin-basini-cektigi-haksiz-hukuksuz-abluka-siyasetine-13731> (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2025).

πολιτικές δημιούργησαν κίνδυνο για την ΕΑΙ. Αυτός ο κίνδυνος δεν έχει ακόμη εξαλείψει την ιδιότητα της ΕΑΙ ως 'αποτελεσματικού εσωτερικού ένδικου μέσου', αλλά αυτό είναι ένα από τα θέματα που θα συζητηθούν στην Επιτροπή Υπουργών σε 6 μήνες.⁹

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι λίγο πριν τις «εκλογές», η τουρκοκυπριακή Αριστερά, πέραν του CTP, φαίνεται διχασμένη.

Ο Έρχιουρμαν, πάντως, δεν παραλείπει να ασκεί κριτική και στην ελληνοκυπριακή ηγεσία. Σε δήλωσή του στις 15 Ιουνίου 2025, με αφορμή την ένταση Ισραήλ-Ιράν, κατηγόρησε τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη ότι «οι αποφάσεις που λαμβάνει χωρίς την έγκριση των Τουρκοκυπρίων και της εγγυήτριας Τουρκίας απειλούν τόσο τους δύο λαούς όσο και το μέλλον του νησιού».

Η συγκεκριμένη τοποθέτηση θα μπορούσε να εκληφθεί ως ένα μήνυμα προς τον κεντρώο ψηφοφόρο, ο οποίος παραμένει αναποφάσιστος λίγους μήνες πριν τις «εκλογές».

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι λίγο πριν τις «εκλογές», η τουρκοκυπριακή Αριστερά, πέραν του CTP, φαίνεται διχασμένη. Ο Μεχμέτ Χαρμαντζί, «δήμαρχος» της κατεχόμενης Λευκωσίας και στέλεχος του Κόμματος Κοινοτικής Δημοκρατίας (TDP), δεν έχει ακόμη αποφασίσει αν το κόμμα του θα κατεβάσει δικό του «υποψήφιο». Σε δηλώσεις του στις 27 Μαΐου 2025, ανέφερε ότι «ο υποψήφιος που θα ανακοινώσει σήμερα το TDP έχει μια δυνητική ψήφο 15% στο πρώτο γύρο», αλλά η τελική απόφαση θα ληφθεί στα τέλη Ιουνίου. Μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να διασπάσει περαιτέρω τις δυνάμεις που αντιπολιτεύονται τον Τατάρ, αν όχι στον τελικό, σίγουρα στον πρώτο γύρο των «εκλογών». Την ίδια ώρα, στελέχη μικρότερων Αριστερών σχηματισμών εκφράζουν σοβαρές επιφυλάξεις για τις ηγετικές ικανότητες του Έρχιουρμαν. Οι συγκεκριμένοι παράγοντες, αν και θεωρούν ότι η ηγεσία του Τατάρ είναι επιζήμια για την τ/κ κοινότητα, εκφράζουν σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την προοπτική της συνένωσης των δυνάμεων της ομοσπονδιακής λύσης κατά την επόμενη περίοδο.

Συμπεράσματα

Ενόψει των «προεδρικών εκλογών», παρά τις αδυναμίες που έχει, το μέτωπο που ηγείται ο Ερσίν Τατάρ φαίνεται να διατηρεί ένα σημαντικό πλεονέκτημα. Αυτό δεν οφείλεται τόσο σε κάποια θεαματική πρόοδο στην υλοποίηση της πολιτικής των δύο κρατών, η

⁹“Seçim Maksatları Doğrultusunda Algiya”, *Yeni Düzen*, <https://www.yeniduzen.com/secim-maksatlari-dogrultusunda-algiya-oynamayin-183735h.htm> (πρόσβαση: 16 Ιουνίου 2025).

οποία παραμένει διεθνώς μη αποδεκτή και χωρίς απτές προοπτικές άμεσης εφαρμογής, όσο στην αμέριστη στήριξη της Άγκυρας και στη συσπείρωση των βασικών κομμάτων της Δεξιάς γύρω από την υποψηφιότητά του. Η ρητορική της «εθνικής υπόθεσης», της «κυριαρχικής ισότητας» και της «τουρκικής προστασίας» απέναντι σε έναν «αδιάλλακτο» Νότο, βρίσκει απήχηση σε ένα τμήμα του τουρκοκυπριακού πληθυσμού, ειδικά εν μέσω μιας ρευστής γεωπολιτικής κατάστασης στην Ανατολική Μεσόγειο. Σε αυτό το σημείο, πρέπει να υπογραμμιστεί και ο παράγοντας της πληθυσμιακής σύνθεσης των κατεχομένων, η οποία αλλάζει με ραγδαίους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια, αλλοιώνοντας την παραδοσιακή εκλογική βάση και ενισχύοντας την εθνικιστική πτέρυγα εις βάρος των μετριοπαθέστερων, γηγενών Τουρκοκυπρίων. Αν και προς το παρόν δεν υπάρχουν επιβεβαιωμένα επικαιροποιημένα στοιχεία για τον πληθυσμό των κατεχομένων, είναι βέβαιο ότι η συνέχιση της μεταφοράς πληθυσμού από την Ανατολία στο νησί ευνοεί την υποψηφιότητα Τατάρ.

Από την πλευρά της, η αντιπολίτευση, με κύριο εκφραστή τον Τουφάν Έρχιουρμαν, προβάλλει την ανάγκη για αλλαγή και την επιστροφή σε μια πολιτική που στόχο θα έχει μια ομοσπονδιακή λύση, ασκώντας κριτική για την απουσία διπλωματίας και οικονομική δυσπραγία. Η απογοήτευση μερίδας της τουρκοκυπριακής κοινότητας για το έργο του Τατάρ, η οποία εκδηλώνεται κυρίως μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σίγουρα διευκολύνει την προβολή του συγκεκριμένου μηνύματος. Ωστόσο, η πιθανή κάθοδος και άλλων υποψηφίων από τον χώρο της Αριστεράς, και η διάσπαση των δυνάμεων του μετώπου της ομοσπονδιακής λύσης, μπορεί να κατακερματίσει την αντιπολιτευτική ψήφο.

Για την ελληνοκυπριακή πλευρά, μια ενδεχόμενη επανεκλογή του Ερσίν Τατάρ θα σηματοδοτούσε τη συνέχιση και πιθανότατα την ενίσχυση της αδιάλλακτης στάσης που εδράζεται στην πλήρη ευθυγράμμιση με τις επιδιώξεις της Άγκυρας για λύση δύο κρατών.

Οι «εκλογές», περισσότερο από μια πραγματική επιλογή μεταξύ διαφορετικών, άμεσα υλοποιήσιμων οραμάτων για το μέλλον, φαντάζουν ως μια διαδικασία επιβεβαίωσης της τρέχουσας πολιτικής γραμμής που χαράσσεται σε μεγάλο βαθμό από την Άγκυρα. Η πρόκληση για τον Τατάρ δεν θα είναι τόσο η «επανεκλογή» του, όσο η διαχείριση των προσδοκιών που ο ίδιος καλλιεργεί για μια λύση δύο κρατών, η οποία προσκρούει σταθερά στη διεθνή πραγματικότητα και στις παραμέτρους του Κυπριακού. Η έλλειψη

ουσιαστικού έργου στην κατεύθυνση αυτή, παρά την ισχυρή στήριξη της Τουρκίας, θα συνεχίσει να αποτελεί την αχίλλειο πτέρνα της ηγεσίας του, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της «κάλπης».

Για την ελληνοκυπριακή πλευρά, μια ενδεχόμενη επανεκλογή του Ερσίν Τατάρ θα σηματοδοτούσε τη συνέχιση και πιθανότατα την ενίσχυση της αδιάλλακτης στάσης που εδράζεται στην πλήρη ευθυγράμμιση με τις επιδιώξεις της Άγκυρας για λύση δύο κρατών. Αυτό πρακτικά σημαίνει την περαιτέρω απομάκρυνση από το συμφωνημένο πλαίσιο λύσης της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, καθιστώντας την επανέναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων ακόμη πιο δύσκολη, αν όχι αδύνατη, όσο ο Τατάρ επιμένει στην προϋπόθεση της αναγνώρισης «κυριαρχικής ισότητας». Η Λευκωσία θα βρεθεί πιθανώς αντιμέτωπη με την παγίωση του διχοτομικού αφηγήματος, με τον κίνδυνο νέων τετελεσμένων στα κατεχόμενα, όπως η περαιτέρω ενσωμάτωση στην Τουρκία ή η επιδίωξη αναγνώρισης από τρίτες χώρες.

Παράλληλα, η Κυπριακή Κυβέρνηση ενδέχεται να κληθεί να εντείνει τις διπλωματικές της προσπάθειες για να διατηρήσει ζωντανό το Κυπριακό στη διεθνή ατζέντα με βάση τα ψηφίσματα του ΟΗΕ και να αποτρέψει οποιαδήποτε μορφή αναβάθμισης του διεθνούς ρόλου που διεκδικεί το καθεστώς στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Την ίδια ώρα, θα πρέπει να διαχειριστεί τις συνέπειες της πολιτικής δημογραφικής αλλοίωσης της Τ/Κ κοινότητας αλλά και την περαιτέρω εδραίωσης της τουρκικής επιρροής στα κατεχόμενα καθώς και του διχοτομικού αφηγήματος των δύο κρατών. Στο πλαίσιο αυτό, η Ε/Κ πλευρά θα πρέπει να εστιάσει σε μια στρατηγική που, έχει σε μεγάλο βαθμό «παραμεληθεί», κατά το προηγούμενο διάστημα, δηλαδή την πιο αποτελεσματική και ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία με εκείνες της δυνάμεις της τ/κ κοινότητας που παραμένουν αφοσιωμένες στο όραμα της ομοσπονδίας.